

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
FACULTAT DE FILOSOFIA I LLETRES
DEPARTAMENT D'ART

L'obra del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes
des de la seva fundació fins al segle XVI.
Un monestir reial per a l'orde de les clarisses a
Catalunya

Tesi que presenta
Cristina Sanjust i Latorre,
per optar al títol de
doctora en Història de l'Art

Directora de la tesi: Dra. Anna Muntada Torrellas
Professora titular d'Història de l'Art
Universitat Autònoma de Barcelona

Desembre 2008

Taula de continguts

<i>Taula de continguts</i>	I
<i>La nostra mirada sobre el monestir a manera de prefaci</i>	V
<i>Introducció. Quatre paraules i diverses mirades</i>	2
a. El monestir de Pedralbes en quatre paraules.....	3
b. Els altres ulls que miren. Bibliografia i fonts.....	6
<i>Part 1: El ceptre, la vara i el bàcul. Les tres institucions de poder relacionades amb la construcció del monestir de Pedralbes</i>	16
a. Elisenda de Montcada i el monestir de Pedralbes. L'impuls inicial.....	20
b. La corona i el monestir. El suport constant.....	36
c. El Consell de Cent: l'atenta mirada.....	53
d. El monestir de les monges. El temps i l'experiència.....	61
<i>Part 2: El conjunt arquitectònic. Aspectes constructius i formals.</i>	92
I. Història constructiva del monestir de Pedralbes	94
a. Composició general del monestir de Pedralbes.....	95
b. El que els documents diuen de la construcció del monestir	120
c. Tècniques i materials constructius.....	285
d. Obrers i treballadors dins el monestir	314
e. Desenvolupament arquitectònic del complex conventual (síntesi)	336
f. Conservació- restauració (epíleg)	359
II. Anàlisi formal del monestir de Pedralbes. Les qüestions d'estil	368
a. Tipus arquitectònic. Podem parlar d'arquitectura de clarisses?	370
b. És el monestir de Pedralbes auster?.....	380
c. El monestir de Pedralbes dins l'anomenat Gòtic Meridional.....	384
<i>Part 3: L'edifici viscut. La vivència dels espais</i>	388
a. Edifici i tipus de vida que allotja. La forma de viure de les clarisses.....	392
b. Significat simbòlic i funció dels espais	416
c. Consideracions generals sobre l'ús de l'espai en un monestir de clarisses	477
<i>Conclusions and Final Thoughts</i>	488
<i>Làmines</i>	494
<i>Annexos</i>	648
1. Arxiu del Monestir de Santa Maria de Pedralbes.....	649
2. Notes Cronològiques relatives al Monestir (990-1899-1923). Sor Eulàlia d'Anzizu.....	653
3. Breu biografia de tots els obrers que intervenen en el Monestir.....	730
4. Transcripció de documents	822
5. Glossari de termes relatius a l'arquitectura.....	843
<i>Fonts i bibliografia</i>	848
Sigles i abreviatures	848
Fonts d'arxiu consultades	849
Bibliografia	856

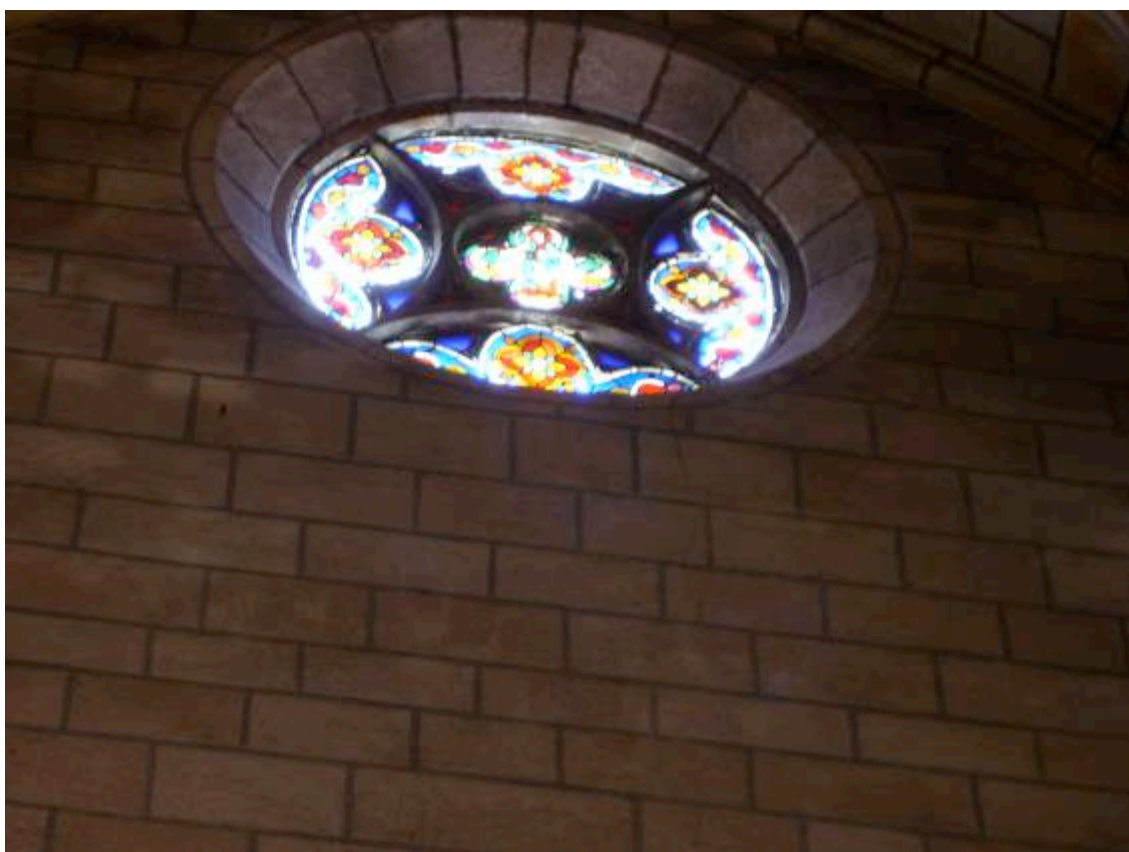
Làmina 111

Església. Capella 5.

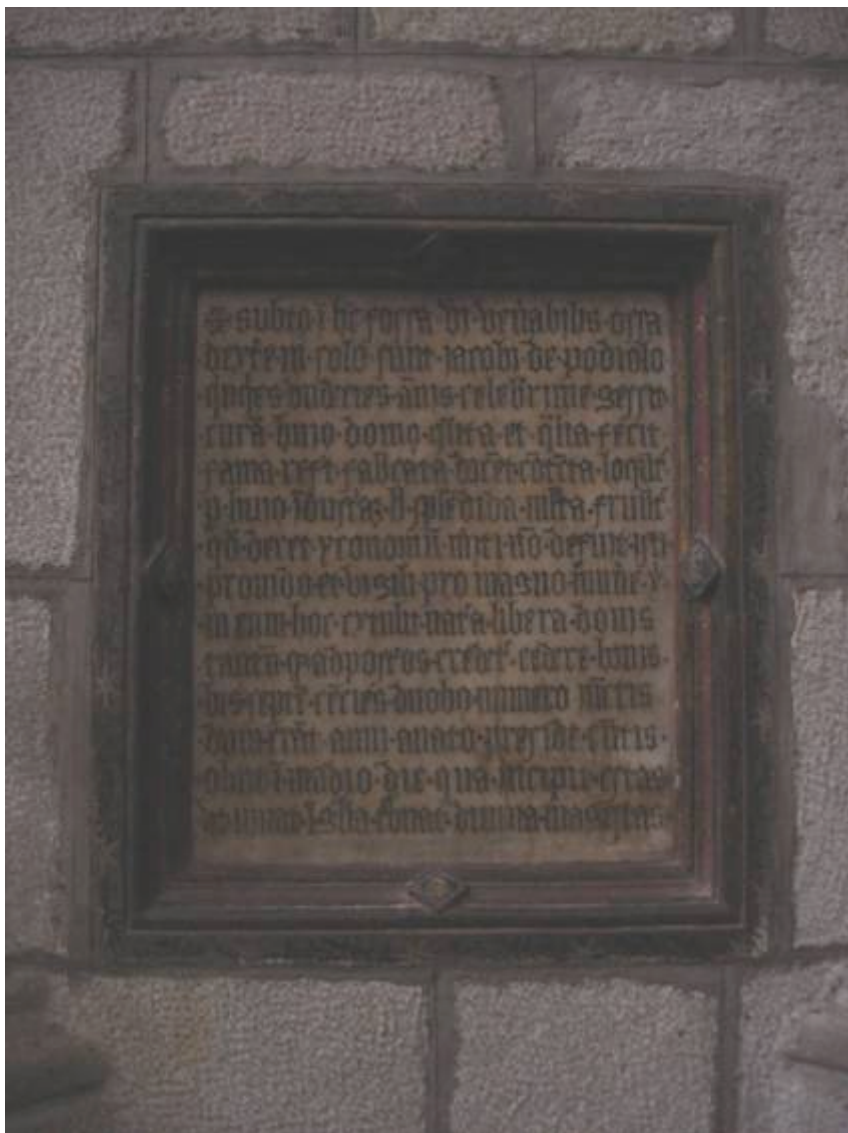
Làmina 112

Església. Capella 6.

Làmina 113

Inscripció al·lusiva a Jaume Despujol en el contrafort entre les capelles 5 i 6.

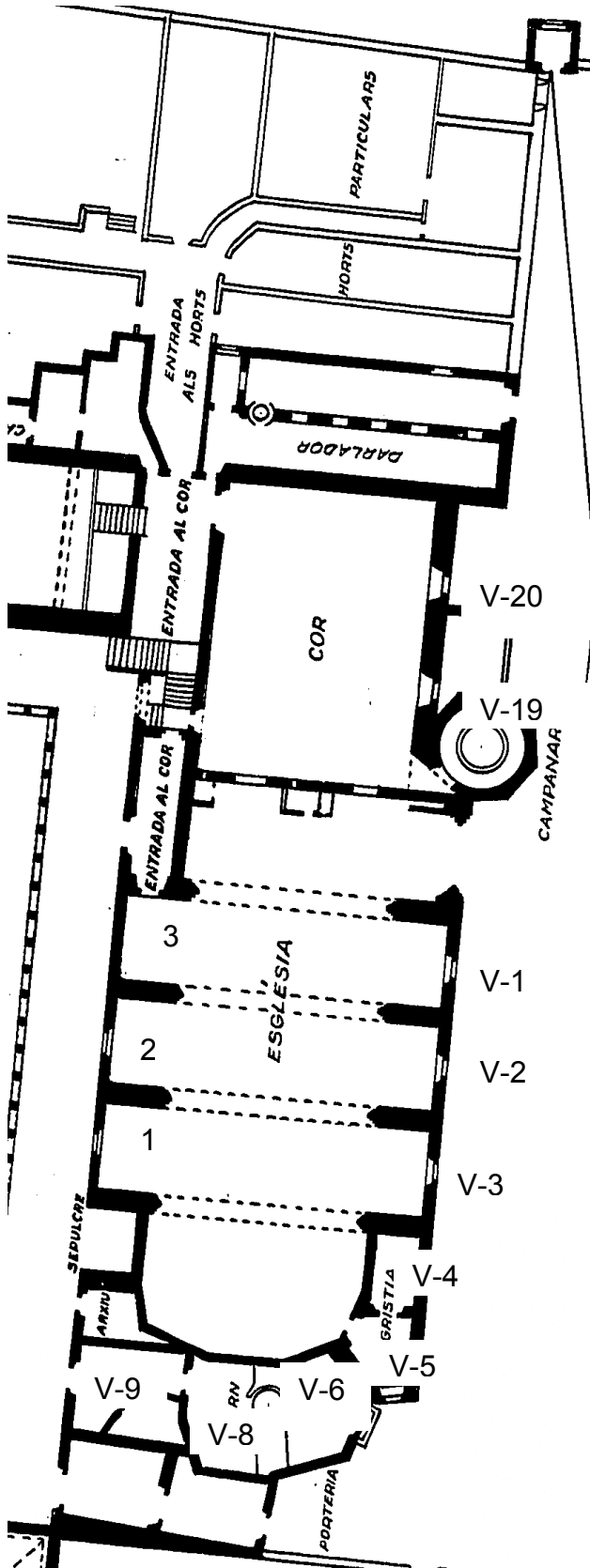
Làmina 114

Església. Capella 7.

Làmina 115

Església. Esquema de la numeració dels vitralls.

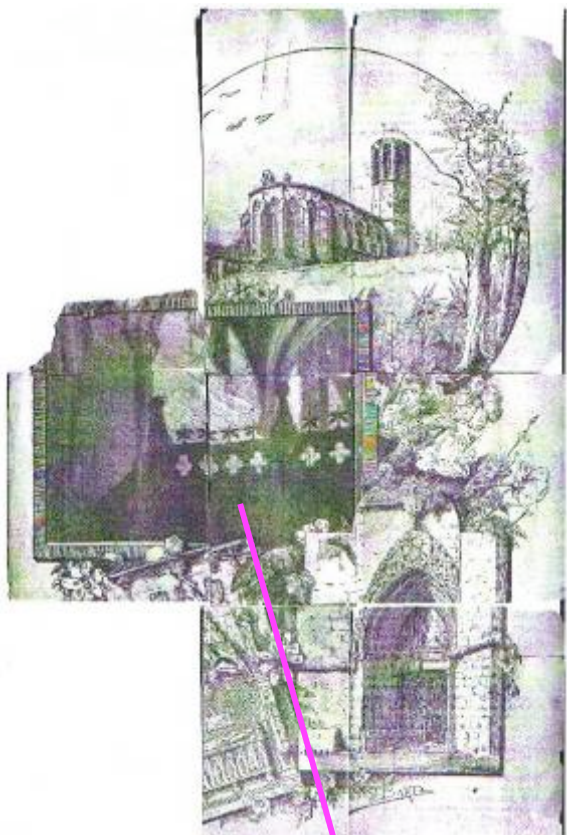
Làmina 116

Vista general del monestir. Gravat de Lluís Rigalt, amb el títol *Febre groga 1870 - Campament*, del 1870. MHCB, 11099.

Làmina 117

Mur del jardí de Lourdes que havia estat a l'església, en el cor de les monges tal com testimonia el dibuix de Barta publicat com un desplegable en el llibre de José Fiter i Inglés, *Las Cercanías de Barcelona. Guía-Cicerone descriptiva, estadística é histórica del forastero*, publicat a Barcelona per la Tipografia de la Casa Provincial de Caridad el 1888. Aquest dibuix mostra l'estat previ a la restauració dels anys 1890.

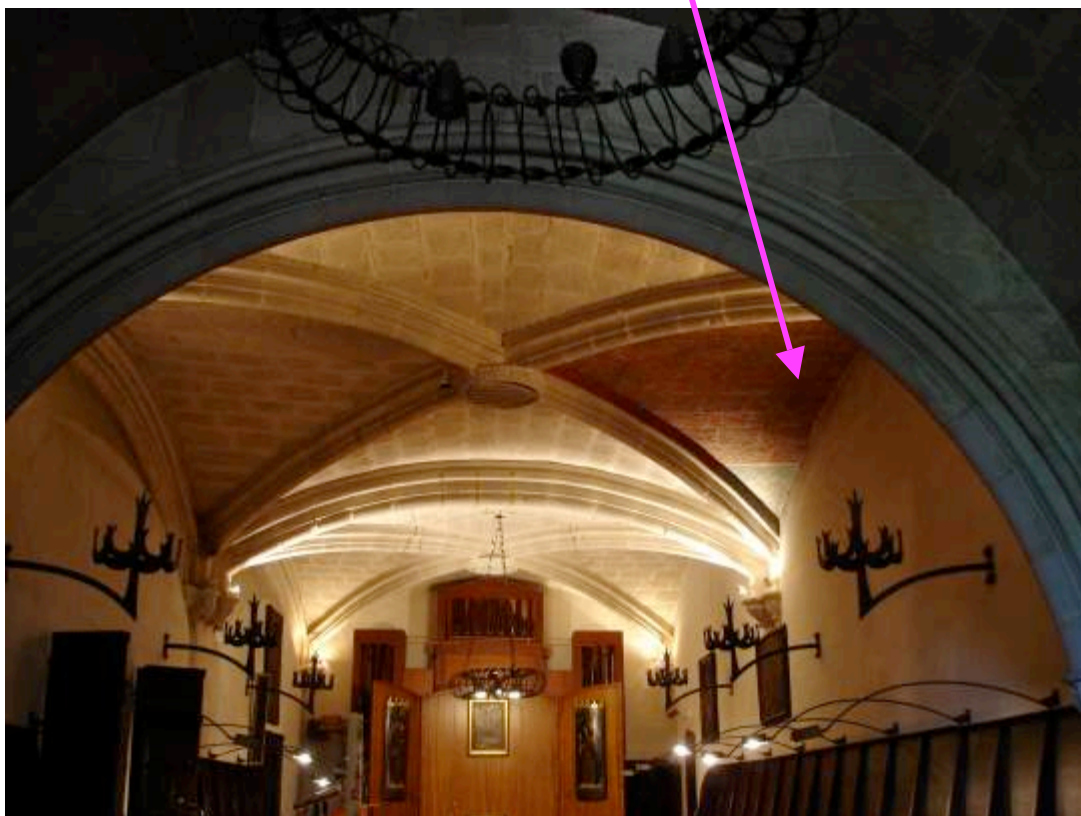
Làmina 118

Làpida en el cor baix de l'església.

Làmina 119

Cor baix de l'església.

Làmina 120

Cor dels frares de l'església.

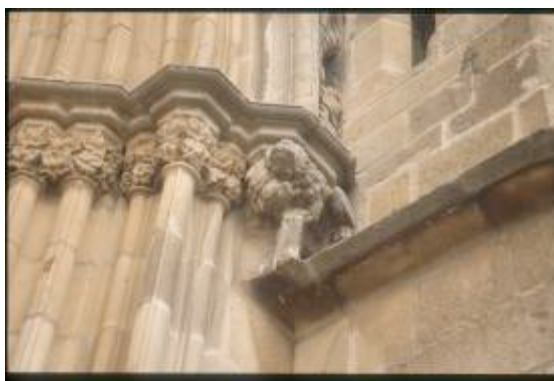
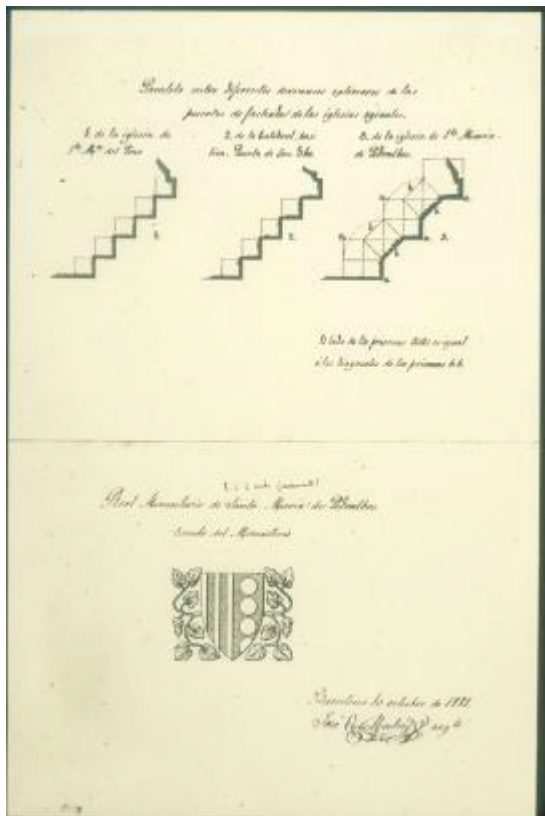
Làmina 121

Campanar.

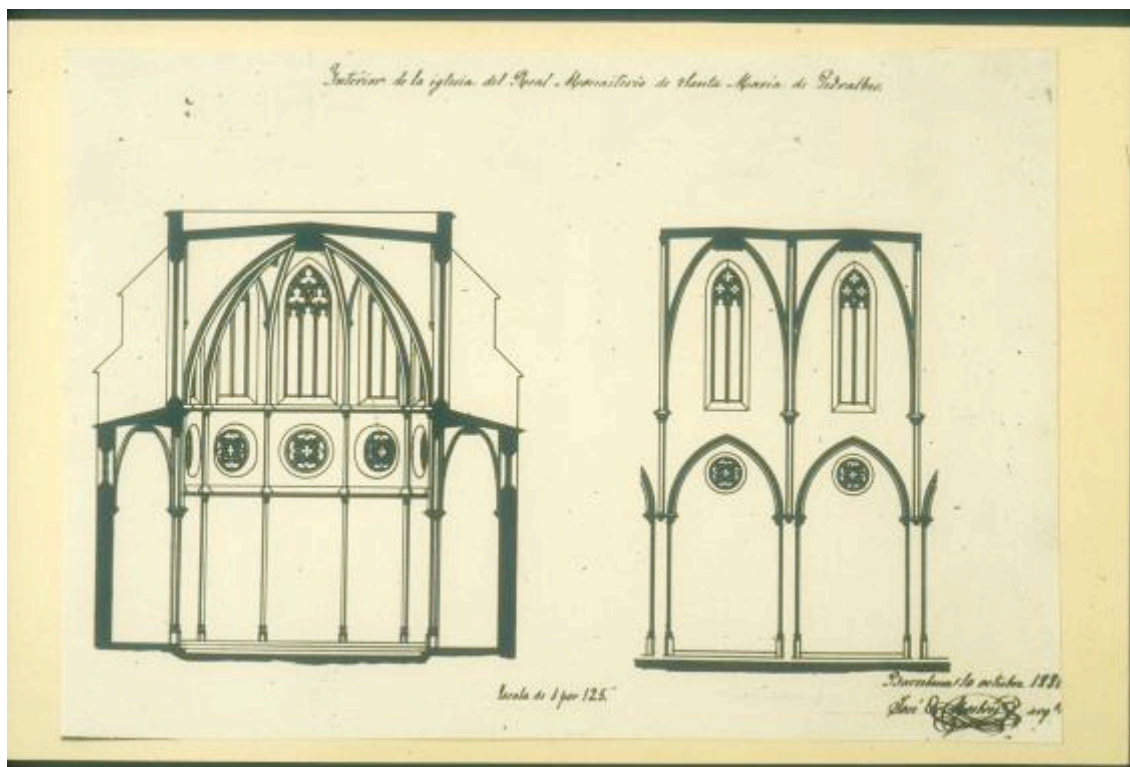
Làmina 122

Portalada de l'església.

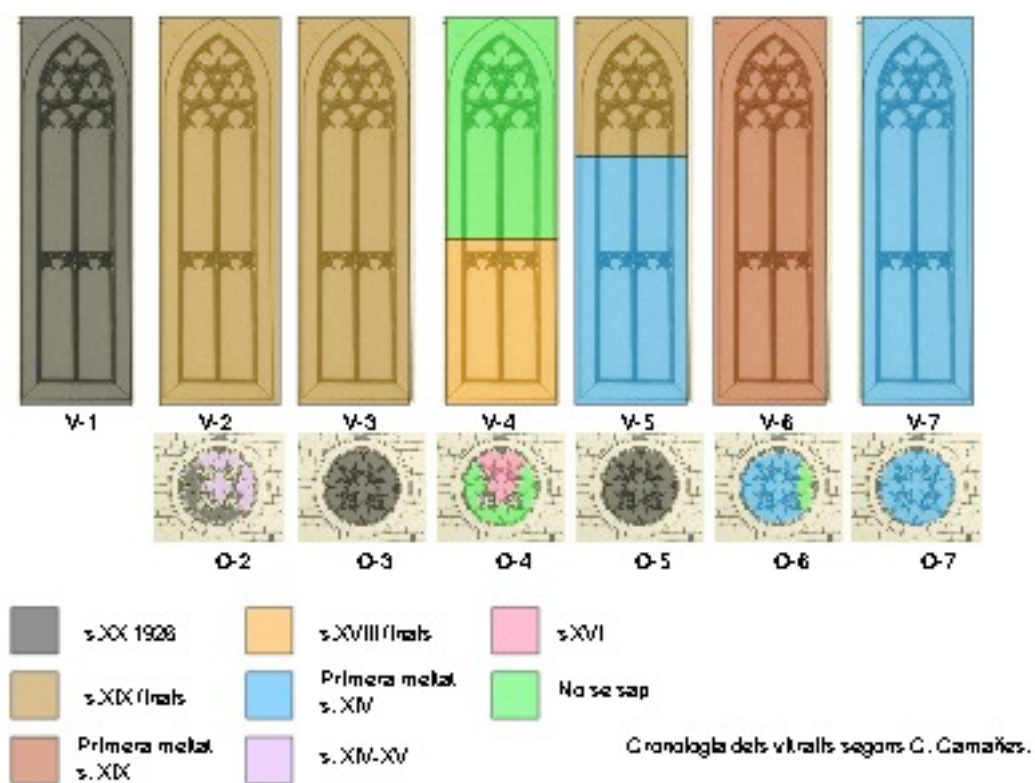
Làmina 123

Secció de l'església. Dibuixos de Josep Oriol Mestre.

Làmina 124

Vitralls de l'església, hipòtesi cronològica.

Làmina 125

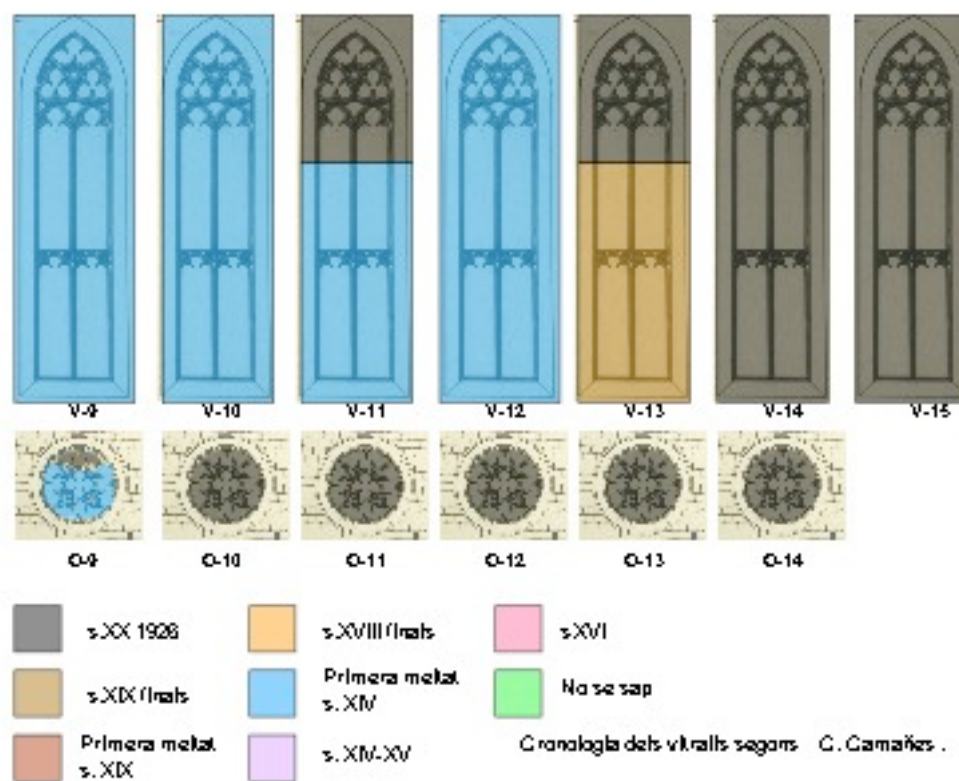
Vitralls.

Cronologia dels vitralls segons C. Camañes.

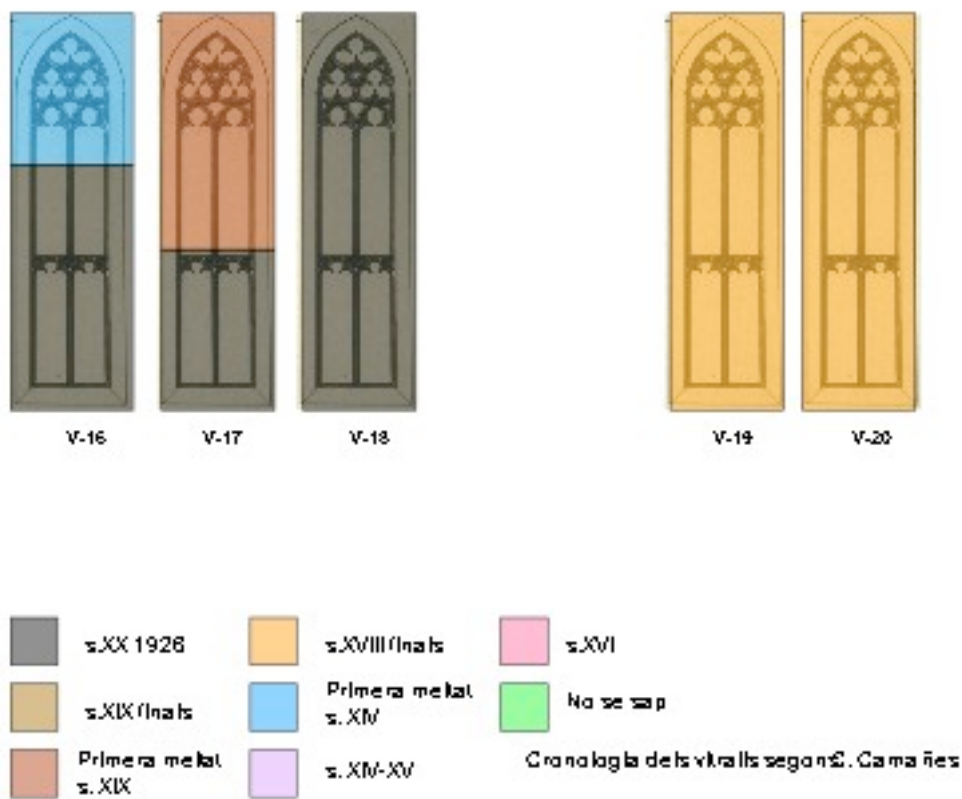
Làmina 126

Vitralls de l'església. Hipòtesi de reconstrucció.

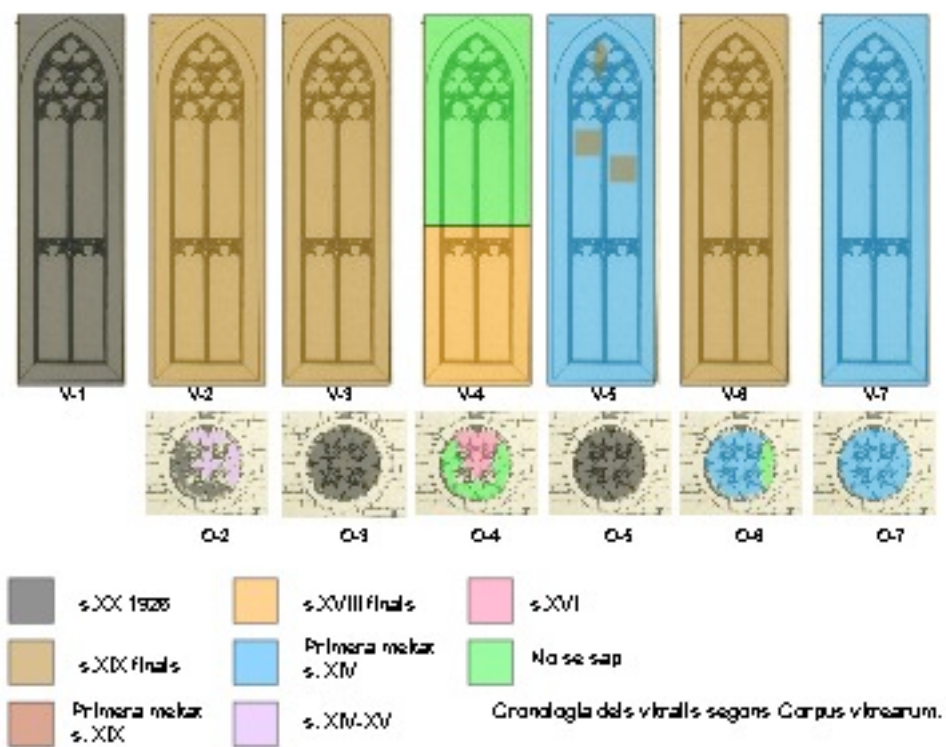
Làmina 127

Vitralls de l'església. Hipòtesi de reconstrucció.

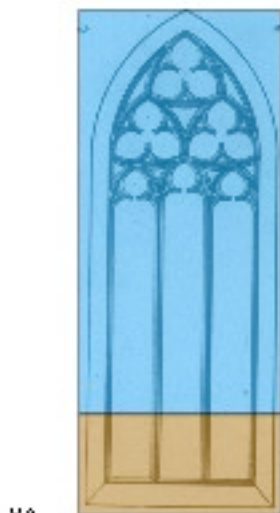
Làmina 128

Vitralls de l'església. Hipòtesi de reconstrucció.

Làmina 129

Vitralls de l'església. Hipòtesi de reconstrucció.

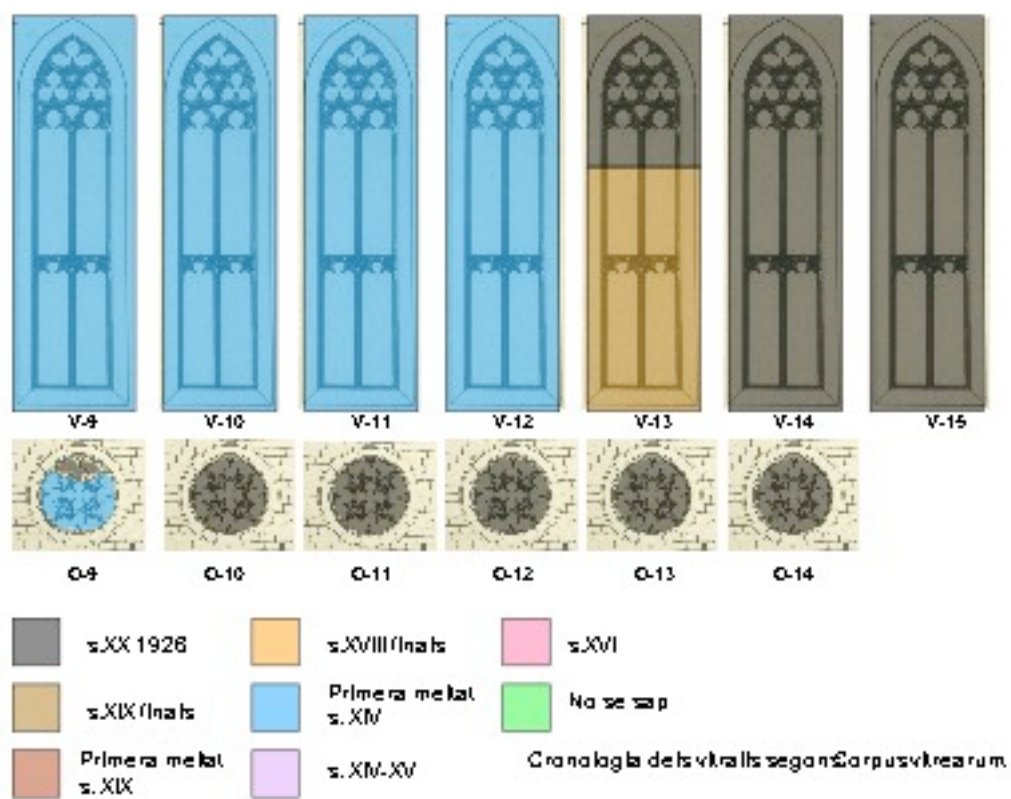
V-3

Cronologia dels vitralls segons Corpus vitrearum.

Làmina 130

Vitralls de l'església. Hipòtesi de reconstrucció.

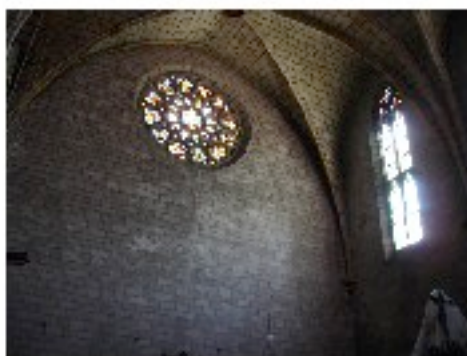
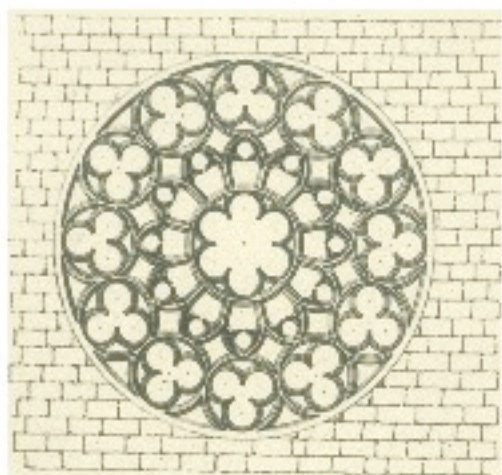
Làmina 131

Vitralls de l'església. Hipòtesi de reconstrucció.

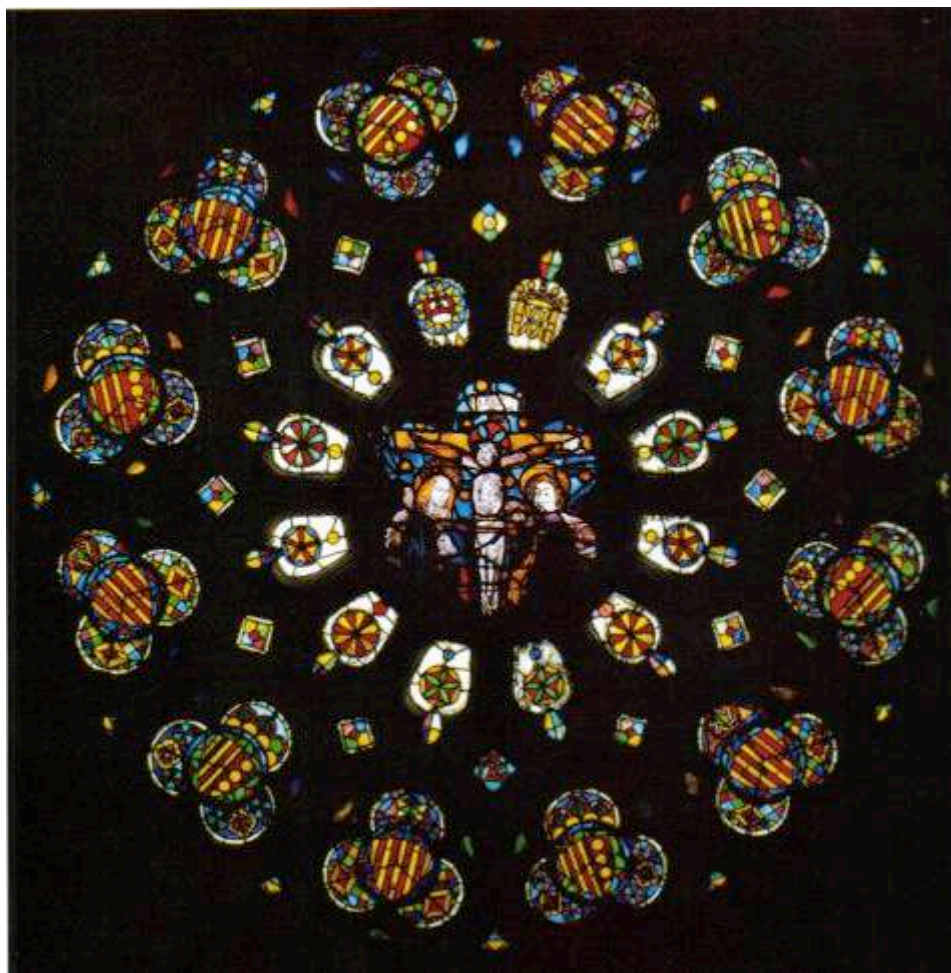
Làmina 132

Rosassa dels peus de l'església.

Làmina 133

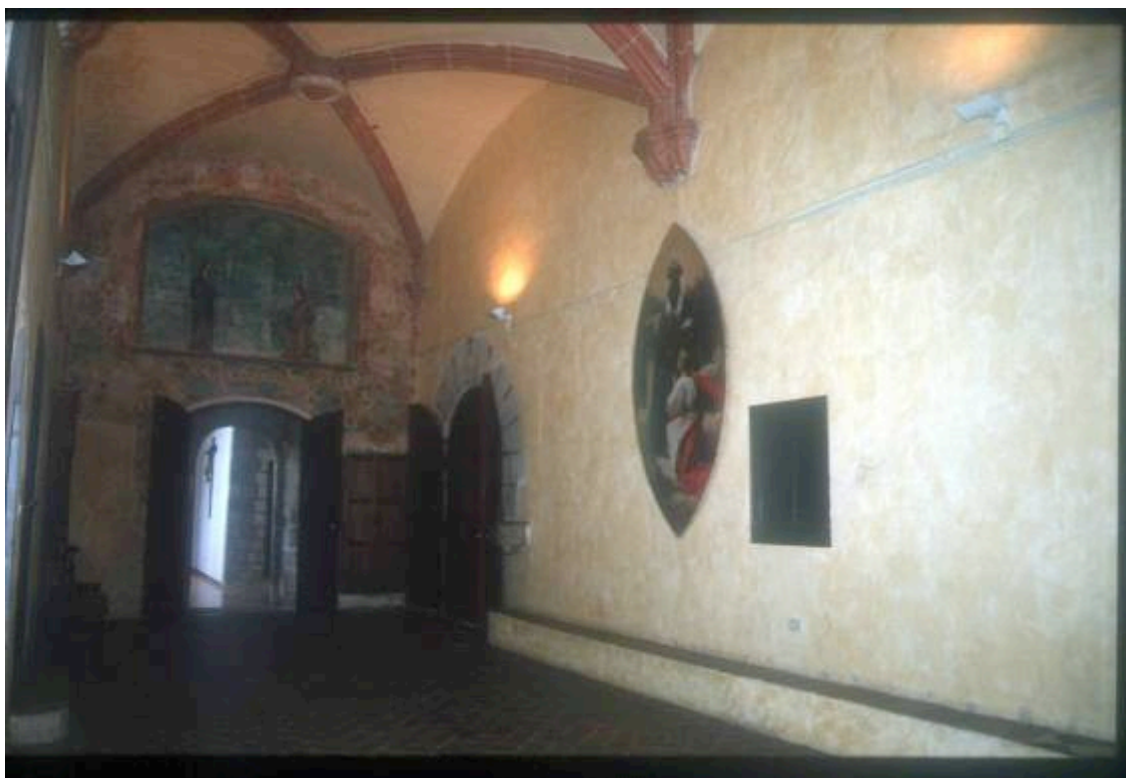
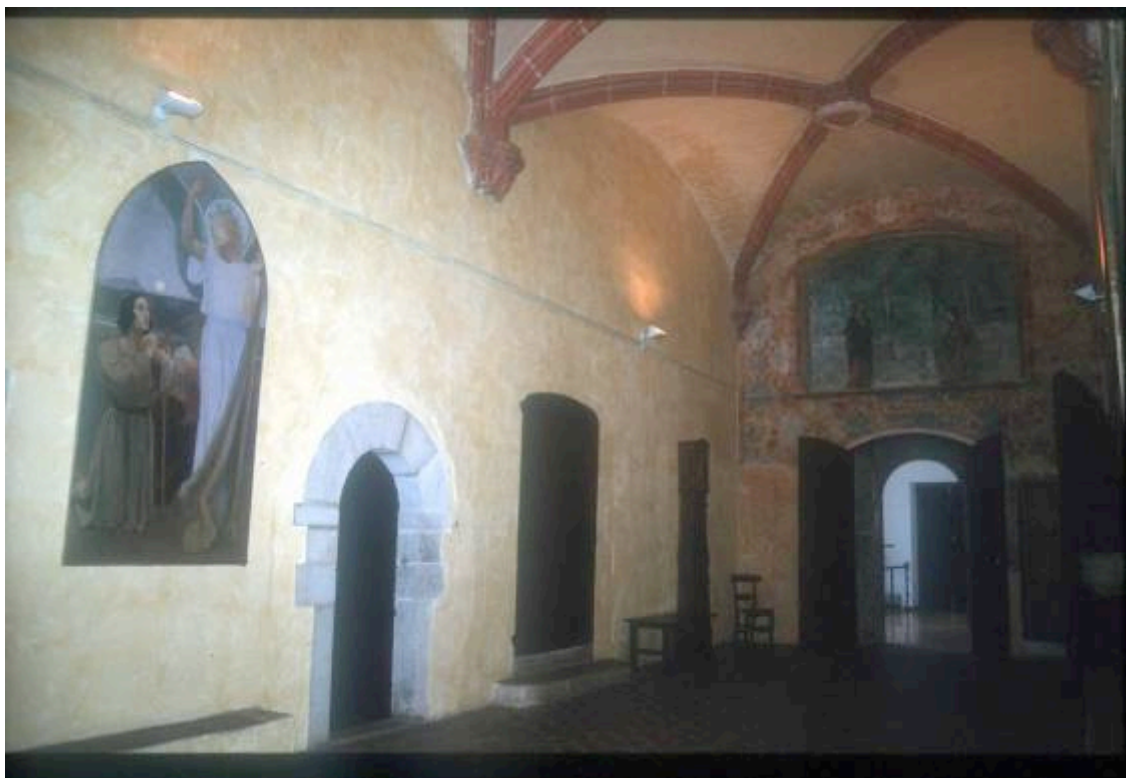
Vitralls de l'església. Detall de la rosassa del cor de les monges.

Fotos: AINAUD de LASARTE, Joan; ROCA i JUNYENT, Ramon, *Els Vitralls de la Catedral de Barcelona i del Monestir de Pedralbes*, Corpus vitrearum medii aeri, Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica, 1997.

Làmina 134

Àngel.

Làmina 135

Àngel.

Làmina 136

Àngel. Pica davant del cor de les monges.

Làmina 137

Detall de les pintures de l'Àngel.

